

Aan

**WVS (DMO en LZ), ondertekenaars, adviseurs en gesprekspartners Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg en
Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord**

Datum

7 december 2025

Onderwerp

Structurele verankering van vrijwillige inzet in zorg en welzijn

Geachte heer/mevrouw,

De druk op onze zorg- en welzijnssystemen neemt toe. Tegelijkertijd groeit het besef dat gezondheid en welzijn niet uitsluitend voortkomen uit medische zorg, maar ook uit sociale verbondenheid, zingeving en actieve deelname aan de samenleving. Juist hier speelt vrijwillige inzet een cruciale rol.

De noodzaak is evident:

- Het tekort aan zorgpersoneel groeit; volgens het Capaciteitsorgaan dreigt in 2030 een tekort van meer dan 100.000 zorgmedewerkers.
- Eén op de vier mantelzorgers ervaart overbelasting.
- De zorguitgaven blijven stijgen, terwijl preventie en informele steun nog onderbenut blijven.

Vrijwillige inzet is daarmee niet alleen wenselijk, maar noodzakelijk.

Vrijwilligerswerk: méér dan een aanvulling

Vrijwilligerswerk is een krachtige vorm van maatschappelijke participatie. Het draagt bij aan gezondheid, welzijn en gemeenschapszin. Vrijwilligers bouwen bruggen, bieden nabijheid en zorgen ervoor dat mensen zich gezien en gesteund voelen. Hun inzet versterkt niet alleen de mensen die zij ondersteunen – met positieve effecten op welzijn, kwaliteit van leven en zelfredzaamheid – maar ook henzelf. Vrijwilligerswerk is daarmee tweerichtingsverkeer: het verbindt mensen en versterkt de samenleving als geheel.

Zowel het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) als het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) erkennen deze waarde. Vrijwillige inzet wordt daarin genoemd als een manier om mensen actief te betrekken bij hun omgeving en hen te ondersteunen in het dagelijks leven.

Maar erkenning in beleid is niet voldoende. Wat nodig is, is een nieuwe balans tussen vrijwilligers en beroepskrachten – gebaseerd op samenwerking en wederzijds vertrouwen. Dat vraagt om structurele samenwerking en een vaste plek aan tafel voor vrijwilligersorganisaties.

Vereniging VrijwilligerswerkNL

Aidadreef 8, 3561 GE Utrecht

030-230 7195

algemeen@vrijwilligerswerk.nl

www.vrijwilligerswerk.nl

IBAN NL 16 RABO 036 927 3141

KvK 30126706

BTW NL804161197B02

De kracht van het LOVZ-netwerk

Binnen het Landelijk Overleg Vrijwilligersorganisaties in de Zorg (LOVZ) bundelen landelijke organisaties hun krachten om informele zorg en ondersteuning vorm te geven. Samen vertegenwoordigen en begeleiden zij ruim 200.000 vrijwilligers die zich dagelijks inzetten voor mensen met een kwetsbaarheid. Het LOVZ is een uniek netwerk binnen Vereniging VrijwilligerswerkNL.

Deze inzet is niet alleen aanvullend, maar ook preventief en kostenbesparend. De vrijwilligersorganisaties binnen het LOVZ zijn diep geworteld in de sociale basis, die draait om:

- ontmoeting, ontplooiing, ontspanning en ondersteuning;
- het versterken van positieve gezondheid en eigen kracht;
- het creëren van vertrouwen, zingeving en gemeenschapszin;
- het bieden van laagdrempelige hulp en nabijheid.

Expertise die ertoe doet

Genoemde vrijwilligersorganisaties beschikken over unieke expertise. Zij weten hoe je mensen duurzaam en betekenisvol betreft, hoe je vrijwillige inzet organiseert en hoe je het samenspel tussen formele en informele zorg vormgeeft. Ze zijn geworteld in de leefwereld van mensen, bieden ondersteuning op maat en dragen bij aan sociale cohesie en innovatie vanuit de praktijk.

Onze uitnodiging tot samenwerking

De ambities van het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord zijn niet haalbaar zonder structurele inzet van vrijwilligers. Vrijwillige inzet is geen bijzaak, maar een voorwaarde voor passende en toekomstbestendige zorg. Dit vraagt om een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid, brancheorganisaties en vrijwilligersnetwerken.

Wij roepen u op om samen met het LOVZ:

- **Structurele betrokkenheid te borgen:** Geef vrijwilligersorganisaties een vaste plek in landelijke en regionale overlegstructuren, zoals IZA-regiotafels en HLO-uitvoering.
- **Financiële continuïteit te waarborgen:** Ontwikkel een structurele financieringslijn voor vrijwillige inzet binnen de zorgketen, zodat kwaliteit en continuïteit gegarandeerd zijn.
- **Expertise te benutten:** Betrek LOVZ actief bij de uitvoering van HLO en AZWA, niet alleen als gesprekspartner maar als mede-architect van oplossingen.
- **Gezamenlijke innovatie te stimuleren:** Zet een programma op om goede praktijken te delen, te versterken en door te ontwikkelen met partners in zorg en welzijn.

Vrijwillige inzet is een sleutel om de beweging van zorg naar gezondheid te realiseren. Alleen door formele en informele zorg in één beweging te verbinden, kunnen we het stelsel duurzaam maken. Als LOVZ willen we samen met u een routekaart te ontwikkelen waarin vrijwillige inzet structureel wordt verankerd in beleid, uitvoering en financiering.

Goede voorbeelden uit de praktijk

Er zijn al inspirerende voorbeelden die laten zien hoe dit kan. Zo werkt het Netwerk Informele Zorg Utrecht (NIZU) samen met formele zorgorganisaties aan een krachtig netwerk van informele zorg in de stad. Duizenden Utrechters worden daar ondersteund door de inzet van andere Utrechters.

Ook in de gemeente Land van Cuijk zien we deze beweging in de praktijk. Daar zijn inmiddels tachtig buurtcirkels of voorzorgcirkels actief, tot stand gekomen dankzij de inzet van vrijwilligers van lokale seniorenverenigingen van Senioren Brabant-Zeeland én professionals van welzijnsorganisatie Sociom. Deze samenwerking laat zien hoe vrijwilligers en professionals samen bouwen aan een sterke sociale basis.

Deze netwerken tonen aan dat samenwerking op basis van gelijkwaardigheid en gedeelde verantwoordelijkheid niet alleen mogelijk is, maar ook noodzakelijk.

Tot slot

Vrijwillige inzet is geen bijzaak, maar een voorwaarde voor duurzame zorg en welzijn. Het is een onmisbare pijler van een toekomstbestendige samenleving. Alleen door brancheorganisaties, beroepskrachten en vrijwilligers in één beweging te verbinden, kunnen we het stelsel duurzaam maken.

Wij nodigen u van harte uit om samen met het Landelijk Overleg Vrijwilligersorganisaties in de Zorg te verkennen hoe vrijwillige inzet structureel kan worden ingebed in zorg en welzijn – niet als aanvulling, maar als fundament voor passende en mensgerichte zorg.

Met vriendelijke groet,

Namens het LOVZ - René Edinga (voorzitter LOVZ)

Bijlage: factsheet netwerk LOVZ

Bijlage

Factsheet netwerk LOVZ

Het Landelijk Overleg Vrijwilligersorganisaties in Zorg, Welzijn en Ondersteuning (LOVZ) is een uniek netwerk binnen VrijwilligerswerkNL. Het is namelijk het **enige landelijke samenwerkingsverband van (landelijke) vrijwilligersorganisaties binnen de sector zorg, welzijn, ondersteuning en onderlinge hulp**. Voor andere sectoren bestaan andere landelijke koepels of netwerken, zoals NOC*NSF voor sport, LKCA voor cultuur en VBNE voor natuur en milieu. Juist daarom vervult het LOVZ een onmisbare rol: het bundelt de kracht en ervaring van organisaties die zich inzetten voor de meest fundamentele vormen van steun en zorg in onze samenleving. Het is daarmee niet alleen een uniek netwerk, maar ook een sterke samenwerkingspartner.

Agora

Vrijwilligers	Meer dan 70.000 vrijwilligers via coördinatoren vrijwilligerswerk
Activiteiten	Belangenbehartiging, professionalisering, opleiding en ondersteuning van coördinatoren
Betrokken bij programma's	Meer en Anders Vrijwilligen

Alzheimer Nederland

Vrijwilligers	3700 vrijwilligers in 48 regionale afdelingen
Gesprekken / Interacties	316.638 gesprekken (280.995 telefonisch, 31.580 chat, 4057 e-mail)
Activiteiten	Alzheimer Cafés, Trefpunten, kookclubs, gespreksgroepen voor mantelzorgers, informatievoorziening, Dementielijn
Betrokken bij programma's	

De Luisterlijn

Vrijwilligers	1500 vrijwilligers op 28 locaties
Gesprekken / Interacties	316.638 gesprekken (280.995 telefonisch, 31.580 chat, 4057 e-mail)
Activiteiten	Luisterend oor via telefoon, chat en e-mail
Betrokken bij programma's	Meer en Anders Vrijwilligen

Handjehelpen

Vrijwilligers	1677 vrijwilligers, 415 stagiairs
Deelnemers / Deelnames	3276 hulpvragers, 2644 koppelingen
Activiteiten	Ondersteuning voor kinderen en volwassenen met een beperking of chronische ziekte, mantelzorgondersteuning
Betrokken bij programma's	Samen Ouder Worden, Meer en Anders Vrijwilligen

Humanitas

Vrijwilligers	20.000 getrainde vrijwilligers in 80 afdelingen
Deelnemers / Deelnames	75.000 deelnemers
Activiteiten	Eenzaamheid, verlies, opvoeden, opgroeien, detentie, thuisadministratie
Betrokken bij programma's	Samen Ouder Worden, Meer en Anders Vrijwilligen

IPSO

Vrijwilligers	4500 vrijwilligers in 81 centra
Activiteiten	Lotgenotencontact, ontspanning, creatieve activiteiten, psycho-sociale begeleiding
Betrokken bij programma's	n.v.t.

Johanniter Nederland

Vrijwilligers	3500 vrijwilligers
Activiteiten	Vakanties voor kwetsbare mensen, ondersteuning in zorginstellingen, rolstoelbussen
Betrokken bij programma's	n.v.t.

MantelzorgNL

Vrijwilligers	n.v.t.
Deelnemers / Deelnames	Vertegenwoordigt circa 5 miljoen mantelzorgers
Activiteiten	Belangenbehartiging, informatievoorziening, ondersteuning bij mantelzorgbeleid
Betrokken bij programma's	n.v.t.

Netwerk Dak

Vrijwilligers	10.000 vrijwilligers
Activiteiten	Ondersteuning van dak- en thuislozen via lokale initiatieven
Betrokken bij programma's	n.v.t.

NPV

Vrijwilligers	5000 vrijwilligers
Activiteiten	Terminale thuishulp, NPV-advieslijn, thuishulp
Betrokken bij programma's	Samen Ouder Worden en Meer en Anders Vrijwilligen

Present

Vrijwilligers	59.934 vrijwilligers
Deelnemers / Deelnames	112.019 hulpvragen
Uren vrijwilligerswerk	254.671 uur vrijwillige inzet
Activiteiten	Praktische klussen, woningondersteuning, tuinonderhoud, sociale activiteiten, Jong Present, Bedrijvenvrijwilligerswerk
Betrokken bij programma's	Samen Ouder Worden, Meer en Anders Vrijwilligen

Vereniging VrijwilligerswerkNL

Aidadreef 8, 3561 GE Utrecht

030-230 7195

algemeen@vrijwilligerswerk.nl

www.vrijwilligerswerk.nl

IBAN NL 16 RABO 036 927 3141

KvK 30126706

BTW NL804161197B02

Resto VanHarte

Vrijwilligers	2000 vrijwilligers op circa 50 locaties
Activiteiten	Driegangenmenu's door vrijwilligers, bevordering sociale contacten, bestrijding eenzaamheid
Betrokken bij programma's	n.v.t.

Rode Kruis

Vrijwilligers	10.515 vrijwilligers, 94.000 Ready@helpers
Activiteiten	Evenementenhulp, noodhulp, rampenbestrijding, preventie & educatie, hulp aan kwetsbare groepen
Betrokken bij programma's	n.v.t.

Senioren Brabant/Zeeland

Vrijwilligers	10.000 vrijwilligers in 300 lokale afdelingen
Activiteiten	Juridisch advies, belangenbehartiging, bijeenkomsten, ondersteuning bij administratie
Betrokken bij programma's	Samen Ouder Worden

SOMNL

Vrijwilligers	Niet gespecificeerd
Activiteiten	Sociaal Vitaal in Kleur, digitale inclusie, cultuursensitieve zorg
Betrokken bij programma's	Samen Ouder Worden, Meer en Anders Vrijwilligen

TijdVoorActie

Vrijwilligers	15.000 jongeren
Deelnemers / Deelnames	Actief in 25 gemeenten
Activiteiten	MDT Missie, MDT YourCube, MDT Onderwijs
Betrokken bij programma's	Samen Ouder Worden, Meer en Anders Vrijwilligen

Vier het Leven

Vrijwilligers	1750 vrijwilligers
Deelnemers / Deelnames	30.492 deelnames in 239 gemeenten
Activiteiten	Culturele uitjes (theater, concert, bioscoop, museum), digitaal ontmoetingsplein
Betrokken bij programma's	Samen Ouder Worden, Meer en Anders Vrijwilligen

VPTZ

Vrijwilligers	14.242 vrijwilligers, 231 leden
Deelnemers / Deelnames	17.860 cliënten
Uren vrijwilligerswerk	1.642.542 uur directe zorg
Activiteiten	Hospices, thuiszorg, zorginstellingen, luisteren, gezelschap, praktische mantelzorg
Betrokken bij programma's	n.v.t.

Zonnebloem

Vrijwilligers	31.321 vrijwilligers in 943 afdelingen
Deelnemers / Deelnames	86.000 deelnemers
Activiteiten	Huisbezoek, dagjes uit, vakanties, zorg en ondersteuning
Betrokken bij programma's	n.v.t.

Vereniging VrijwilligerswerkNL

Aidadreef 8, 3561 GE Utrecht

030-230 7195

algemeen@vrijwilligerswerk.nl

www.vrijwilligerswerk.nl

IBAN NL 16 RABO 036 927 3141

KvK 30126706

BTW NL804161197B02